

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/76/2021
Identifikačné číslo spisu:	8717208536
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8717208536.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N. C., bývajúceho v I., K. F. XXX/XX, proti žalovanej BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom vo Francúzsku, Paríž, boulevard Haussmann 1, 750 09, konajúcej na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočky zahraničnej banky so sídlom v Bratislave, Karadžičova 2, IČO: 47 258 713, zastúpenej splnomocnenkyňou Nagyová Tenkač, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Ružinovská 42, IČO: 36 862 169, o vydanie bezdôvodného obohatenia vedeného na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 9Csp/151/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. januára 2020, sp. zn. 22Co/114/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi trovy dovolacieho konania vo výške, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 9Csp/151/2017-203 z 8. novembra 2018 konanie v časti o zaplatenie bezdôvodného obohatenia v sume prevyšujúcej 560,64 eur a konanie v časti o zaplatenie primeraného finančného zadost'účinenia vo výške 2 500 eur zastavil. Určil, že úver zo zmluvy o úvere č. 42687446711100 z 19. augusta 2010 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou je bezúročný a bez poplatkov. Žalovanej uložil povinnosť vydať žalobcovi zo zmluvy o úvere č. 42687446711100 z 19. augusta 2010 bezdôvodné obohatenie vo výške 560,64 eur a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol; vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Z. z. v znení neskorších predpisov), § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (19. augusta 2010), § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, § 451 ods. 1 a 2, § 100 ods. 1, § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Z. z. v znení neskorších predpisov). Na základe čiastočného späťvzatia žaloby ohľadne sumy prevyšujúcej sumu 560,64 eur, ako aj v časti o zaplatenie primeraného finančného

zadosťučinenia vo výške 2.500 eur súd prvej inštancie konanie zastavil v súlade s ustanovením § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

3. V súvislosti s uplatneným žalobným návrhom o určenie neplatnosti úverovej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovanej, a to zmluvy o spotrebiteľskom úvere a revolvingovom úvere a o vydaní kreditnej karty z 19. augusta 2010, súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca na požadovanom určení má v zmysle ustanovenia § 137 CSP naliehavý právny záujem, lebo vyplýva zo zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“). Považoval za preukázané, že úverová zmluva bola uzatvorená vo forme splátkového predaja spolu so zmluvou o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a žalobcovi bola poskytnutá kreditná karta, ktorú zmluvu kvalifikoval ako zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj ako spotrebiteľský právny vzťah v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. Konštatoval, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahovala v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f/ zákona č. 129/2010 Z. z. dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ako aj v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Z dôvodu absentujúcej náležitosti zmluvy, týkajúcej sa doby trvania zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere, ako aj termínu konečnej splatnosti a náležitosti týkajúcej sa výšky, počtu a termínov splátok istiny, úroku a iných poplatkov zdôraznil, že z obsahu zmluvy o revolvingovom úvere nie je zrejmý ani termín splátky spotrebiteľa, pričom výška mesačnej splátky bola uvedená vo výške 28 eur. Podľa názoru súdu prvej inštancie je v záujme spotrebiteľa, aby mal zabezpečenú vedomosť o jasných a určitých pravidlách pri splácaní spotrebiteľského úveru.

4. Následne citoval čl. 10 ods. 2 písm. h/ Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS a ustálil, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ a písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z., preto považoval úver za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z.). Za obdobie od 15. augusta 2014 do 15. augusta 2017, žalobca zaplatil žalovanej 1 160,91 eur z titulu istiny a poplatkov, čerpal poskytnuté peňažné prostriedky prostredníctvom platobnej kreditnej karty vo výške 597,21 eur; rozdiel vo výške 563,70 eur predstavuje bezdôvodné obohatenie. Súd viazaný uplatnenou sumou v žalobnom návrhu, ktorým sa žalobca domáhal vydania sumy 560,64 eur považoval návrh v uplatnenej výške za dôvodný, preto žalovanú k vydaniu bezdôvodného obohatenia zaviazal v súlade s ustanovením § 451 Občianskeho zákonníka.

5. Vznesenú námietku premlčania žalovanou nepovažoval za dôvodnú. Žalobca uhradil žalovanej platby spolu vo výške predstavujúcej 3 413,93 eur, pričom poslednú splátku vykonal 28. augusta 2017. V konaní pred súdom prvej inštancie žalobca tvrdil, že sa dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia podaním žaloby na súd 15. augusta 2017. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca vyzval žalovanú 7. júla 2017 na mimosúdne vyrovnanie a vrátenie bezdôvodného obohatenia. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, nie predpokladaná vedomosť o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech a o tom, kto ho získal. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/67/2011, v zmysle ktorého sa oprávnený dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia, keď skutočne a preukázateľne zisti skutkové okolnosti, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. Následne ustálil, že žalobca sa o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvedel 7. júla 2017. Zároveň podotkol, že do úvahy prichádza aj plynutie desaťročnej objektívnej premlčacej doby pre vznik úmyselného bezdôvodného obohatenia, lebo považoval za preukázané, že žalovaná sa úmyselne bezdôvodne obohatila na úkor žalobcu. Žalovaná ako nebankový subjekt má dlhodobo v predmete činnosti poskytovanie úverov, a teda bolo jej povinnosťou poznať a dodržiavať právne predpisy týkajúce sa poskytovania úverov. V čase uzatvárania zmluvy už niekoľko rokov platila právna úprava spotrebiteľských úverov, podľa ktorej žalovaná mala v spotrebiteľských úveroch uvádzať aj konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, termíny, počet splátok istiny. Takéto ignorovanie zákonnej povinnosti zo strany žalovanej uvádzať uvedené údaje v zmluvách o úvere sa nedá hodnotiť inak, ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. V prípade bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením bez právneho dôvodu je rozhodujúci

subjektívny okamih, kedy oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno vyvodiť, že ide o plnenie bez právneho dôvodu. Žaloba podaná na súde 15. augusta 2017, teda pred uplynutím subjektívnej premĺčacej doby bola teda uplatnená včas.

6. V časti týkajúcej sa určenia, že zmluva o spotrebiteľskom úvere z 19. augusta 2010 je neplatná, súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že podľa jeho názoru došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy s poukazom na vzájomný kontraktačný proces zmluvných strán v zmysle ustanovení § 37, 43 a § 44 Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľ zmluvu o úvere uzatvoril so všetkými náležitosťami prejavu vôle, ktorá bola uzatvorená platne v písomnej forme, na jej základe boli poskytnuté peňažné prostriedky, ktoré žalobca čerpal, preto v tejto časti nebola žaloba dôvodná.

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešný žalobca nežiadal priznať náhradu trov konania; podľa obsahu spisu mu žiadne trovy nevznikli a žalovanej nárok na náhradu trov konania nevznikol.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. januára 2020 sp. zn. 22Co/114/2019 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil vo výrokoch I., III. a V.; náhradu trov odvolacieho konania stranám nepriznal.

8. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že posudzoval relevantnosť uplatnených odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie, a dospel k záveru, že v súvislosti s uplatnenou námietkou týkajúcou sa nedostatku procesnej podmienky na strane žalovanej z dôvodu, že žalobca ako žalovanú označil BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočku zahraničnej banky, TWIN CITY A, Karadžičova 2, Bratislava, IČO: 47 258 713. Žalobca uzatvoril zmluvu o úvere č. 42687446711100 z 19. augusta 2010 so spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO, a. s., so sídlom v Bratislave, Panenská 7, IČO: 35 787 783, ktorá zanikla v dôsledku zlúčenia 29. septembra 2016 s právnym nástupcom spoločnosti BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, boulevard Haussmann 1, Paríž, 750 09, Francúzska republika. Z obchodného registra vyplýva, že BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky so sídlom v Bratislave, Karadžičova 2, IČO: 47 258 713 je od 1. januára 2016 podnikom zahraničnej osoby (organizačnou zložkou podniku zahraničnej osoby). Z obsahu spisu je nesporné, že súd prvej inštancie uznesením č. k. 9Csp/151/2017-100 z 10. novembra 2017 vyzval žalobcu, aby v lehote desiatich dní od doručenia uznesenia podanie z 15. augusta 2017 opravil a to vo vzťahu k správne označeniu žalovanej s uvedením označenia zahraničnej osoby tak, ako je uvedená v obchodnom registri a následne s uvedením obchodného mena organizačnej zložky tejto zahraničnej osoby. Žalobca písomným podaním z 23. novembra 2017 v stanovenej lehote súdom doplnil žalobu o označenie žalovanej podľa zápisu v obchodnom registri. Odvolací súd citujúc ustanovenie § 161 ods. 1 až 3 CSP, následne konštatoval, že súčasná judikatúra všeobecných súdov v rozličných prípadoch pripúšťa nepresnosti označovania strán ako na strane žalobcu, tak aj na strane žalovaného, ktoré je možné odstrániť iba za predpokladu, že o ich identite nie sú žiadne pochybnosti a nehrozí nebezpečie zámeny s inými subjektmi. Opak tohto postupu by bol len prehnaným formalizmom, ktorý nutne vedie k zjavnej nespravodlivosti. V danom prípade súd prvej inštancie správne postupoval, pokiaľ žalobcu vyzval na opravu označenia žalovanej a správne konal so žalovanou tak, ako je uvedené v záhlaví rozhodnutia súdu prvej inštancie. Uvedenie len obchodného mena a pobočky zahraničnej banky považoval za nepresnosť v jej označení. Žalobca v spore vystupoval ako spotrebiteľ bez právneho zastúpenia, preto bez pochyby chcel žalovať právneho nástupcu spoločnosti CETELEM SLOVENSKO, a. s., s ktorou uzatvoril úverovú zmluvu a ktorým právnym nástupcom je práve spoločnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom v Paríži, boulevard Haussmann 1, 750 09, Francúzska republika, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočky zahraničnej banky so sídlom v Bratislave, Karadžičova 2, IČO: 47 258 713, ktorú pobočku sídliacu na území Slovenskej republiky označil, preto konštatoval, že v takom prípade nedošlo k porušeniu práv žalovanej, ani práva na spravodlivý proces.

9. K veci samej vo vzťahu k nedostatku náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/2015 Home Credit Slovakia, a. s., c/a Klára Bíroová, z ktorého vyplýva priamy účinok smernice. Zdôraznil, že priamy účinok smerníc je možný v spore medzi jednotlivcom a štátom, kedy sa jednotlivec dovoľá svojho práva vyplývajúceho zo smernice priamo voči štátu, ako subjektu zodpovednému za nesprávne implementovanie smernice. Podľa názoru odvolacieho súdu explicitne presné ustanovenie § 9

ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. cez prizmu eurokonformného výkladu nemožno ignorovať a tolerovať absenciu údajov, o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v žiadnej zmluve o úvere. Zákonodarca v citovanom ustanovení jasne deklaroval, aké následky sú spojené s absenciou obligatórnych náležitostí, preto odvolací súd nepovažoval za dôvodné odkloniť sa od vnútroštátneho právneho predpisu. Klausula objasňujúca špecifikáciu splátok úveru nielen podľa istiny, ale aj úrokov a poplatkov má význam, aby bol jasný údaj, z čoho splátka pozostáva, či splátka obsahuje aj poplatky, či neobsahuje poplatky, ktoré nemajú byť zaradené do ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“), či ide o amortizované splácanie alebo bez amortizácie, alebo o údaj o tom, v ktorých splátkach je výlučne istina a v ktorých len poplatky. Napokon špecifikácia splátok môže odhaliť aj nekalé obchodné praktiky, ak by nedošlo k naplneniu predzmluvných informácií o splátkach úveru. Špecifikácia splátok úveru má význam aj v tom, že spotrebiteľ má možnosť v prípade sankcie bezpoplatkovosti priamo zistiť, ktorej časti splátky sa táto sankcia týka. V danom prípade zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala výšku anuitných splátok v sume 24,50 eur, počet mesačných splátok 9 a termín splatnosti mesačnej splátky k 15. dňu v mesiaci. Zmluva o revolvingovom spotrebiteľskom úvere obsahovala len výšku mesačnej splátky 28 eur. Odvolací súd s poukazom na princíp právnej istoty zdôraznil, že smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami; nepriamy účinok smernice nemožno použiť contra legem, preto v súlade s doterajšou aplikačnou praxou súdov v prípade absencie náležitosti špecifikácie splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov považoval odvolací súd úver za bezúročný a bez poplatkov. K posúdeniu tejto náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, odvolací súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. decembra 2011, sp. zn. 2Cdo/155/2011, týkajúce sa záväznosti súdov vysloveným právnym názorom súdu vyššej inštancie s tým, že v danom prípade sa odvolací súd odklonil od rozhodnutia najvyššieho súdu z 22. februára 2018 sp. zn. 3Cdo/146/2017 a ustálil, že princíp právnej istoty prevažuje, smernica nemá priamy účinok na horizontálne vzťahy medzi jednotlivcami a nepriamy účinok smernice nemožno použiť contra legem, preto v súlade s doterajšou aplikačnou praxou súdov vyžadoval aj špecifikáciu splátok podľa istiny, úrokov a poplatkov. Novelizácia zákona č. 129/2010 Z. z. vykonaná zákonom č. 279/2017 Z. z. s účinnosťou od 1. mája 2018 zmenila ustanovenie § 9 ods. 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z. z. tak, že z ustanovenia vyplýva zreteľný rozdiel v použitom pojmosloví a nadväzne z logiky opísaných zmien možno nepochybné vyvodiť, že zákonodarca textom „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, mienil členenie splátky spotrebiteľského úveru a termínom „frekvencia splátok“ (od 1. mája 2018) len uvedenie/označenie splatnosti dohodnutých/jednotlivých splátok bez požiadavky ich členenia na časť zodpovedajúcu istine, úrokom a iným poplatkom. Z uvedeného teda odvolací súd uzavrel, že až s účinnosťou od 1. mája 2018 (§ 25j zákona č. 129/2010 Z. z.) došlo k zmene zákonného predpisu, z ktorej (zmeny) možno vyvodiť, že vnútorné členenie splátok už nie je zákonnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Predmetná vec sa však týkala skutkového i právneho stavu pred novelou vykonanou zákonom č. 279/2017 Z. z.. Napokon odvolací súd podotkol, že až rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. v. Klára Bíroová z 9. novembra 2016 skonštatoval, že smernica bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej úprave stanovovali povinnosť zahrnúť do zmluvy aj iné náležitosti, než vymenoval čl. 10 ods. 2 smernice. Tento zámer zákonodarca náležite realizoval až novelou účinnou od 1. mája 2018, kedy zosúladiť text vnútroštátnej normy so smernicou. Do uvedeného obdobia, teda ale nie je možné hovoriť o riadnej transpozícii smernice a relevantnej zmene vnútroštátnej normy. V nadväznosti na uvedené následne odvolací súd poukázal na to, že pri ustálenom východisku o chybnnej transpozícii smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky sú zásadnou skutočnosťou limity eurokonformného výkladu, ktorého výklad nie je absolútny a nemôže predovšetkým nahradiť znenie zákona. Táto metóda výkladu súvisí s nepriamym účinkom smerníc, ktorý (účinnok) zakladá povinnosť vnútroštátnych súdov usilovať sa vykladať transponované normy tak, aby sa dosiahol cieľ sledovaný smernicou. Naznačené limity výkladu spočívajú okrem iného v tom, že takýmto výkladom nesmú byť porušené všeobecné právne zásady, najmä zásada právnej istoty, preto eurokonformný výklad nemôže byť contra legem. Vnútroštátne právo má byť posúdené ako celok a vnútroštátne ustanovenia môžu byť vykladané len za použitia vnútroštátnym právnym poriadkom a akceptovaných výkladových metód. Princípu právnej istoty korešponduje len rovnaký výklad, rovnakých „slov zákona“ a nesprávna transpozícia smernice Európskej únie nemôže byť odstraňovaná výkladom contra legem. Ani eurokonformným výkladom nie je možné preklenúť nutnosť legislatívnej zmeny a to nielen vo vzťahu k jazykovému zneniu zákona, ale aj

k jeho účelu. V tejto súvislosti odvolací súd napokon poukázal na prejudiciálnu otázku, ktorú položil Súdnu dvoru Európskej únie a to uznesením z 12. júna 2019, sp. zn. 20Co/22/2019, ktorú špecifikoval. Na základe uvedených úvah, sa odvolací súd priklonil v rámci zisťovania obsahu a v zmysle aplikovaných noriem k záverom uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2017, sp. zn. 7 Cdo/128/2016, ako aj s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. augusta 2008, sp. zn. III. ÚS 341/2007, z ktorých vyplýva záver o danosti požiadavky vnútornej skladby splátok vyplývajúci z platného právneho poriadku Slovenskej republiky v znení účinnom do 1. mája 2018, preto konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia vo veci samej. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je plne legitímny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru poskytnutého žalobcovi a to v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z.

10. Odvolací súd citujúc ustanovenie § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o plynutí subjektívnej premľacej doby, podľa ktorého je rozhodujúcim pre začiatok jej plynutia deň, kedy sa spotrebiteľ skutočne dozvedel o bezdôvodnom obohatení. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/145/2004, 1Cdo/67/2011, R 25/1986, ktorých právnu vetu citoval so zdôraznením, že pre začiatok plynutia subjektívnej premľacej doby pre uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (prezumaná) nielen predpokladaná vedomosť oprávneného. V danom prípade súd prvej inštancie pri posúdení tejto otázky vychádzal z okamihu začatia plynutia subjektívnej premľacej doby k 7. júlu 2017, kedy žalobca vyzval žalovanú na mimosúdne vyrovnanie a vrátenie bezdôvodného obohatenia a následne podal žalobný návrh o vydanie bezdôvodného obohatenia 15. augusta 2017. Zároveň konštatoval, že k uplatneniu žalobného návrhu 15. augusta 2017, neuplynula od uzavretia samotných úverových zmlúv ani desaťročná objektívna premľacia doba, pričom zdôraznil postavenie žalovanej, ako obchodnej spoločnosti a poskytovateľa spotrebiteľských úverov na profesionálnej báze, preto sa predpokladá vyššia odborná úroveň a dodržiavanie právnych predpisov vzťahujúcich sa na poskytovanie spotrebiteľských úverov. V tejto súvislosti poukázal aj na písomné pripomienky Komisie Európskej únie k návrhu na začatie prejudiciálneho konania podaného odvolacím súdom vo veci Súdneho dvora Európskej únie sp. zn. C-485/19, podľa ktorých čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať v zmysle, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ uplatňuje svoj nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením spotrebiteľa na základe nekalej zmluvnej podmienky, má pre uplatnenie objektívnej premľacej doby desať rokov od momentu, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo, povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo vyhovujúcom výroku, v zamietavom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a vecne tým, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanej ako procesne úspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol (čl. 17 Základných princípov CSP).

11. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. b/ a písm. f/ CSP. Namietala zmatečnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, keďže žalobcom označený subjekt ako BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, TWIN CITY A, Karadžičova 2, Bratislava, ku dňu podania žaloby, ani následne v priebehu celého súdneho sporu nemal právnu subjektivitu. V danom prípade súdy nepostupovali v súlade s dotknutými ustanoveniami CSP a konanie nezastavili, i napriek existencii nedostatku procesných podmienok a to, nedostatku procesnej spôsobilosti na strane žalovanej. Tvrdila, že súd prvej inštancie nahradil (zmenil) označenie žalovanej bez toho, aby takýto postup mal základ v procesnom práve. Citovala ustanovenie § 60 CSP, § 18, ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 7 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 2 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“) a následne poukázala na to, že organizačná zložka právnickej osoby (jej pobočka zahraničnej banky) nie je nositeľom právnej subjektivity, nenadobúda ju ani zápisom do obchodného registra a nemá ani procesnú spôsobilosť. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/54/2011 z 30. novembra 2011, z ktorého odôvodnenia relevantnú časť citovala. Následne argumentovala tým, že z ustanovení Civilného sporového poriadku, ako aj z ustálených

záverov súdnej praxe jednoznačne vyplýva, že ak je žaloba podaná voči subjektu, ktorý nemá procesnú subjektivitu, jedná sa o neodstrániteľnú vadu konania, dôsledkom ktorej je obligatórne zastavenie súdneho konania. Napriek tomu súdy nižších inštancií konali a vydali súdne rozhodnutie, ktoré je založené na absolútnom nesprávnom výklade príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku. Zdôraznila, že v každom štádiu konania je súd povinný skúmať procesné podmienky konania, pričom poukázala na právnu úpravu vyplývajúcu z predchádzajúceho právneho predpisu Občianskeho súdneho poriadku. Dovolateľka trvala na tom, že vada spočívajúca v nedostatku procesnej podmienky existuje od začiatku súdneho konania, na ktorú skutočnosť poukázala už vo svojom vyjadrení k žalobnému návrhu z 29. januára 2018, ako aj v nasledujúcich podaniach a žiadala, aby bolo konanie zastavené. I napriek uvedenej skutočnosti súdy vo veci konali preto, uvedený procesný postup považovala za nesprávny, v rozpore s príslušnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku. V tejto súvislosti namietala aj porušenie práva na spravodlivý proces spočívajúce v tom, že za existencie zásady rovného postavenia strán sporu bolo jednej zo sporových strán (žalobcovi) poskytnuté zvýhodnenie v podobe neprecíznej aplikácie základných noriem v neprospech žalovanej. Zároveň poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, týkajúce sa posúdenia arbitrárnosti pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Zdôraznila, že v sporových konaniach, ktoré sa môžu začať iba na základe návrhu, nemožno za účastníka konania považovať toho, kto nebol žalobcom v žalobe označený ako žalovaný a to ani v prípade, že sa ho vec netýka. Napadnutým rozhodnutím súdy nižších inštancií sa odklonili aj od ustálenej súdnej praxe, podľa ktorej nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania a vedie k zastaveniu konania, ako aj z konštantnej judikatúry vyplýva, že ak v žalobe označený účastník nemá právnu subjektivitu, nemôže súd pripustiť, aby na jeho miesto vstúpil do už začatého konania subjekt s právnou subjektivitou. Žalobca vo vyjadrení z 30. apríla 2018 s poukazom na ustanovenie § 80 ods. 1 až 3 CSP uviedol zmenu žalovanej. Podľa názoru dovolateľky, uvedené ustanovenie sa vzťahuje výlučne na situácie, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná. Dotknuté ustanovenie preto rieši úplne odlišné situácie než, ktorá bola v danom prípade. Napokon dovolateľka namietala, že súd prvej inštalácie sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal s existenciou procesných podmienok, ani nevysvetlil na základe akých skutočností sa rozhodol zmeniť označenie žalovanej bez relevantného procesného postupu a základu v ustanoveniach Civilného sporového poriadku. Spochybnila odôvodnenie uvedené v bode 19 napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý konštatoval, že sa jednalo o výzvu žalobcu na opravu označenia žalovanej a o odstránenie nepresnosti v jej označení. Podľa jej názoru v danom prípade došlo k arbitrárnemu rozhodnutiu, ktoré bolo vydané na základe porušenia zákona, na enormne nesprávnom výklade rozhodujúcich ustanovení Civilného sporového poriadku, ako aj v rozpore s doterajšou rozhodovacou praxou na úrovni všeobecných súdov. Následne dôvodila, že v konaní je potrebné rozlišovať v akých prípadoch môže súd zvoliť postup v zmysle ustanovenia § 129 CSP, teda vyzvať žalobcu na doplnenie podania. S poukazom na ustanovenie § 133 ods. 2 CSP zdôraznila, že označenie žalovanej v žalobe nezodpovedalo označeniu právnickej osoby v sporovom konaní, preto neexistoval dôvod na to, aby konajúci súd vyzval žalobcu na opravu označenia žalovanej. V prípade straty procesnej subjektivity pred začatím konania, tento nedostatok nemožno odstrániť ani opravou alebo doplnením v zmysle § 128 a § 129 CSP, pretože sa nejedná o vadu spočívajúcu v jeho nesprávnosti alebo neúplnosti. Tento nedostatok nemožno odstrániť ani postupom podľa ustanovenia § 63 CSP, lebo procesnú subjektivitu stratila žalovaná ešte pred začatím konania a neprichádza do úvahy ani zámena účastníkov, pretože Civilný sporový poriadok takúto zámenu neupravuje. Nedostatok vecnej legitímácie sa má riešiť novým konaním. V tejto súvislosti namietala nedostatočné odôvodnenie súdov nižších inštancií, ktoré považovala za arbitrárne, keďže sa bližšie nezaoberali výkladom príslušných ustanovení § 62, § 161 ods. 2 a § 292 CSP, čo odôvodňuje aj uplatnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Navrhla zrušiť rozhodnutia súdov nižších inštancií a konanie zastaviť; uplatnila si nárok na náhradu trov konania.

12. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu považoval tvrdené skutočnosti za zmätočné a zavádzajúce. Trval na tom, že zmena označenia žalovanej bola vykonaná na základe jeho podania, nie na základe svojoľnej zmeny odvolacieho súdu. Navrhol potvrdiť napadnuté rozhodnutia súdov nižších inštancií.

13. Dovolateľka v replike k vyjadreniu žalobcu zotrvala na dôvodoch uvedených v podanom dovolaní. Tvrdila, že nedostatok procesnej spôsobilosti na strane žalovanej mal mať za následok zastavenie konania.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

15. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

16. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

17. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

19. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

20. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu), je aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacej „rovnosti zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí v sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (III. ÚS 32/2015).

21. Podstata dovolacej argumentácie dovolateľky vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. b/ CSP spočívala v namietaní nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorý postupom podľa ustanovenia § 129 CSP uznesením č. k. 9Csp/151/2017-100 z 10. novembra 2017 vyzval žalobcu (spotrebiteľa) na opravu označenia žalovanej v súlade so zápisom v obchodnom registri, ktorý následne opravu obchodného mena žalovanej vykonal (v spise na č. l. 103); i napriek tomu, že pobočka zahraničnej banky v čase začatia súdneho konania nemala a ani nemá procesnú subjektivitu.

22. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

23. Podmienkou, aby niekto mohol byť stranou v civilnom procese je, že musí byť na to spôsobilý. Spôsobilosť byť stranou v konaní znamená spôsobilosť subjektu mať procesné práva a povinnosti. Ide teda o procesnú subjektivitu. V sporovom konaní zákon za strany sporu označuje žalobcu a žalovaného (§ 60 CSP); žalobcom je ten, kto podal žalobu a žalovaným ten, koho žalobca v žalobe za žalovaného označil, a to bez ohľadu na to, či žalobca alebo žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (t. j. či mu svedčí hmotnoprávna vecná aktívna alebo pasívna legitimácia).

24. Podľa § 161 ods. 1 až 3 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania

prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

25. Podľa § 129 ods. 1 až 4 CSP, ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení podľa odseku 1 súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho treba doplniť alebo opraviť a poučí o možnosti podanie odmietnuť. Ak sa v lehote určenej súdom podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať. Ak sa podanie opraví alebo doplní v celom rozsahu v súlade s výzvou podľa odseku 1 najneskôr do uplynutia lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu o odmietnutí podania, o odvolaní proti tomuto uzneseniu môže rozhodnúť súd, ktorý ho vydal.

26. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

27. Podľa § 133 ods. 2 CSP právnická osoba sa v žalobe označuje názvom alebo obchodným menom, adresou sídla a identifikačným číslom organizácie, ak je pridelené.

28. Podľa § 134 CSP zahraničná právnická osoba sa v žalobe označuje názvom alebo obchodným menom, adresou sídla, prípadne iným identifikačným údajom.

29. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že žalobca označil v žalobnom návrhu za žalovanú protistranu ako BNP PARIBAS PERSONAL SA, konajúcu na území Slovenskej republiky prostredníctvom pobočky zahraničnej banky so sídlom v Bratislave, TWIN CITY A, Karadžičova 2, IČO: 47 258 713. Z výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava 1, oddiel: Po, vložka č. 2990/B vyplýva, že spoločnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky so sídlom v Bratislave, Karadžičova 2, je zapísaná v obchodnom registri ako podnik zahraničnej osoby - organizačná zložka podniku zahraničnej osoby, ktorou je BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, boulevard Haussmann 1, Paríž 750 09, Francúzska republika s právnou formou akciová spoločnosť, zapísaná v Obchodnom registri Paríž pod číslom zápisu 542 097 902. V podanej žalobe bola teda žalovaná označená obchodným menom právnickej osoby, doplneným údajmi týkajúcimi sa pobočky zahraničnej banky. Pri rešpektovaní právnej úpravy, podľa ktorej spôsobilosť byť stranou sporu majú fyzické a právnické osoby (vrátane zahraničných osôb) a naopak ju nemajú nižšie organizačné zložky podnikov (vrátane organizačných zložiek podnikov zahraničných právnických osôb), tak označenie žalovanej vyvolávalo pochybnosti o tom, či úmyslom žalobcu bolo za žalovanú označiť zahraničnú právnickú osobu (francúzsku obchodnú spoločnosť) so spôsobilosťou byť stranou sporu, alebo len slovenskú organizačnú zložku zahraničnej právnickej osoby bez príslušnej spôsobilosti.

30. Z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že nedostatok podmienky konania nie je vadou žaloby z hľadiska jej správnosti či úplnosti; naopak vada žaloby neprestavuje nedostatok podmienky konania. Zo skutkových okolností žaloby vyplýva, že žalobca na označenie žalovanej použil len označenie reprezentujúceho orgánu nedisponujúceho procesnou subjektivitou, avšak z obsahu žaloby, ako aj z jeho ďalších podaní v priebehu konania je nepochybné, že uplatnený nárok je výsledkom hmotnoprávneho vzťahu s právnickou osobou, ktorú možno podľa označenia organizačnej zložky podniku zahraničnej právnickej osoby nezameniteľne identifikovať. Obsah žaloby nie je tvorený výlučne len žalobným návrhom (petítom), ktorým je súd viazaný, ale aj skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi), preto je súd povinný skúmať obsah žaloby v celom jej kontexte. Najvyšší súd v rozhodnutiach sp. zn. 7Cdo/279/2020, 9Cdo/45/2020, 4Cdo/85/2019, s poukazom aj na rozhodnutia týkajúce sa predchádzajúcej právnej úpravy (Občianskeho súdneho poriadku - zákona č. 99/1963 Zb. v znení účinnom do 30. júna 2016, ďalej len „OSP“) a to sp. zn. 4Cdo/143/2006, 4Cdo/365/2013, ustálil, že nesprávnosť alebo neúplnosť označenia strany v žalobe je dôvodom na postup podľa § 129 CSP (predtým § 43 ods. 2 OSP). Podľa uvedeného ustanovenia sa postupuje tiež vtedy, ak je v žalobe nie jednoznačne vyjadrené, či je za žalovanú stranu označená právnická osoba alebo jej organizačná zložka. Totožný právny záver, že nesprávnosť, neúplnosť, nezrozumiteľnosť označenia

strany sporu v žalobe je dôvodom pre postup podľa § 129 CSP, vyplýva aj z ďalších rozhodnutí najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 3Cdo/241/2012, 5Cdo/441/2015, 5Cdo/725/2015, 7Cdo/94/2016, R 46/2005).

31. Napokon aj nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 302/2021-53 z 11. októbra 2022, vyplýva právny záver, že „v mene právnických osôb často konajú ich orgány, resp. organizačné články zriadené v rámci ich štruktúry, ktoré si ďalšie subjekty prichádzajúce s nimi do kontaktu môžu stotožniť so samotnou právnickou osobou, ktorou boli zriadené. Všeobecné súdy, dbajúc na poskytovanie účinnej ochrany základnému právu na súdnu ochranu, pri svojej rozhodovacej činnosti sú povinné pri posúdení procesnej spôsobilosti strán sporu prihliadať nielen izolovane na označenie žalovaného v rámci špecifikácie strán sporu, ale aj na celý obsah žaloby, resp. skutkové okolnosti“.

32. V danom prípade súdy nižších inštancií správne postupovali, ak rozlišovali medzi nedostatkom procesnej podmienky (procesnej subjektivity) a vadou žaloby ako navzájom nezameniteľnými pojmami procesného práva, samostatne upravenými s odlišnými dôsledkami, s ktorými je spojený aj rozdielny procesný postup súdu. Zastavenie konania pre nedostatok neodstrániteľnej podmienky konania (§ 62 v spojení s § 161 ods. 2 CSP) neprichádzalo do úvahy, lebo po upresnení označenia zahraničnej právnickej osoby súdy správne konali so subjektom s procesnou subjektivitou. Námietať dovoľateľky týkajúca sa vady v zmysle § 420 písm. b/ CSP preto nie je dôvodná.

33. V súvislosti s uplatneným dovoľacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP dovoľateľka namietala nedostatočné odôvodnenie, ktoré považovala za arbitrárne, ako aj nesprávny procesný postup spočívajúci v aplikácii ustanovenia § 129 CSP a nie zastavenie konania ex officio pre neodstrániteľnú podmienku konania v zmysle § 161 CSP, a tým porušenie práva na spravodlivý proces.

34. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

35. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019). Pri posudzovaní namietaného nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

36. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda proces prejednávania sporu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

37. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovoľateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovoľacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (napr. sp. zn. 1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2007, 8Cdo/73/2017). Dovoľací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovanej, či v konaní k ňou tvrdenej vade zmätočnosti došlo.

38. Z odôvodnenia uvedeného v bodoch 21 až 32 tohto rozhodnutia dovoľacieho súdu vyplýva, že v

súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 129 CSP nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu súdov nižších inštancií. Keďže žaloba mala vady v neúplnom a nepresnom označení žalovaného subjektu, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie, aby procesne súladným spôsobom došlo k jej odstráneniu. V prípade nejednoznačného alebo nezrozumiteľného označenia žalovaného v žalobe je súd povinný vyzvať žalobcu na opravu alebo doplnenie žaloby podľa § 129 ods. 1 CSP (R 38/2019). V danom prípade po odstránení vady žaloby súdy následne správne konali, preto dovolateľka nedôvodne namietala nesprávny procesný postup súdov, lebo v ich dôsledku nedošlo k porušeniu jej procesných práv v takej miere, že by bolo možné konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (prijatý FMZV ČSFR oznámením č. 209/1992 Zb. ďalej len „Dohovor“).

39. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia týkajúce sa posúdenia existencie procesnej subjektivity žalovanej v čase začatia konania a jeho priebehu spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd zrozumiteľným, jasným a zákonným spôsobom zdôraznil, že odstránenie nepresností v označovaní strán sporu je možné za predpokladu, že o ich identite nie sú žiadne pochybnosti a nehrozí nebezpečenie zámeny s inými subjektmi; v opačnom prípade by prílišný formalizmus nutne viedol k zjavnej nespravodlivosti. Dovolací súd k uvedenému dodáva, že samotné ustanovenie § 129 ods. 3 CSP uvádza, že podanie môže súd odmietnuť len vtedy, ak pre uvedený nedostatok nemožno pokračovať. Pokračovanie v konaní treba chápať ako možnosť súdu konať a rozhodovať bez zásadnejších prekážok, akými sú neodstrániteľné alebo neodstránené nedostatky podaní (II. ÚS 154/08, I. ÚS 361/2010). Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať tvrdenie dovolateľky, týkajúce sa neodôvodnenia rozhodnutia podľa jej predstáv.

40. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

41. Napokon aj v zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Arbitrárnym rozhodnutím je rozhodnutie, ktorého odôvodnenie je úplné odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012), čo však nie je v danom prípade, preto ani táto námietka bola nedôvodná.

42. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej uplatnené podľa § 420 písm. b/ a písm. f/ CSP nie je prípustné, preto bolo v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ CSP odmietnuté.

43. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalobcu v dovolacom konaní, ktorému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady rozhodne súde prvej inštancie v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP.

44. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok